

İçkinin haram kılınış süreci ve hikmetleri

Özgür Bey: “İçki nasıl ve niçin haram kılınmıştır?”

Bilindiği gibi, altı binden fazla âyeti muhteve Kur’ân-ı Kerim, yirmi üç sene gibi uzun bir süreçte, yaşanan problemlerin çözümü mâhiyetinde âyet âyet nazil olmuştur.

Her Kur’ân âyeti hiç şüphesiz doğrudan Cenâb-ı Hakk’ın irâdesine bağlı olarak nazil olmakla berâber; yaşanan canlı bir olayın da İlâhî nazarla hatimesini teşkil etmiştir.

Meselâ günahlarının çokluğu yüzünden aslâ affedilmeyeceğini düşünen ve dehşetle kaçan Vahşî bin Harb’e (ra) bir cevap ve tevbeye çağrı niteliğinde inen, “Ey kendilerine kötülük edip aşırı giden kullarım. Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyiniz. Allah bütün günahları bağışlar. Çünkü Allah Ğafûr’dur, Rahîm’dir.” 1 âyeti, Cenâb-ı Hakk’ın cihanı kucaklayan şefkatini, merhametini ve mağfiretini cihana, bütün günahkârlara ve bütün beşere îlân ediyor.

Yine meselâ bir Müslüman’a iftirâ atmanın vahâmeti, doğuracağı kötü sonuçlar, iftira karşısında bir Müslüman’ın alması gereken örnek tutum, iftirâcıların Allah katındaki durumu ve iftirâ ile ilgili daha bir çok meselede Cenâb-ı Hakk’ın fermânını biz, Hazret-i Âişe’nin (ra) başından geçmiş olan müessif bir iftirâ olayı sonucunda inen Nûr Sûresindeki yirmi âyetten² öğreniyoruz.

Yâhut söz gelişi bir grup Yahûdî’nin istihfaf üslûbuyla, sırf peygamber olup olmadığını denemek için Peygamber Efendimiz’e (asm) rûhun ne olduğunu sormuş olmaları, Cenâb-ı Hakk’ın İsrâ Sûresinin 85. âyetini nâzil etmesi için bir zâhirî sebep teşkil etmiştir.

Ya da meselâ münafıkların yolda sokakta Müslüman kadınlara sataşmaları, lâf atmaları ve taciz etmeleri üzerine Cenâb-ı Hak Müslüman kadınlara tesettürü emreden Ahzab Sûresinin 59. âyetini nâzil buyurmuştur. Bu âyette Cenâb-ı Hak şöyle buyurmuştur: “Ey Peygamber! Hanımlarına, kızlarına ve mü’minlerin hanımlarına söyle. Evlerinden çıktıklarında üzerlerine örtülerini alsınlar. Bu, onların hür ve iffetli hanımlar olarak tanınmaları ve eziyete uğramamaları için daha uygundur.” 3

Kur’ân-ı Kerîm’in her bir âyeti bir ihtiyaç ürünü ve bir problemin cevabı olarak nâzil olmuş, yaşanan hayatın bir yönünü ihâta etmiş ve aydınlatmıştır. Her âyetin;

insanların bir problem olarak yaşadığı, kıyâmete kadar aynı veya yakın problemlerde alacakları tavır ve davranışlarını düzenlemeye vesîle olan bir nüzul sebebi vardır. Âyetlerin birer nüzul sebeplerine dayalı olarak nâzil olmaları, Kur'ân'ın hayatın içini ve özünü kucakladığını gösterir. Nitekim yaşanan problemlerle ilgili inen âyetleri Müslümanlar dimağlarına, idrâklerine ve gönüllerine âdetâ kazımışlar, perçinlemişlerdir.

İşte, içki hakkındaki davranışlarımızı düzenleyen âyetler de, muhtelif olaylara bağlı olarak nazil olmuşlardır. Hiç şüphesiz içkiyi haram kılan âyetler inmeden önce içki kullanılıyordu. Çünkü henüz haram kılınmış değildi. Çünkü o insanlarda içki bağımlılığı Müslüman olmazdan öncesine dayanıyordu. Yaşadığımız dünyada Cenâb-ı Hakk'ın hilkatinde de, îcâdında da, kudretinin taallukunda da, vahyi tenzilinde de "tedricîlik kânûnu" bir âdetullah olarak cârî bulunmaktadır. Cenâb-ı Hakk'ın, Müslüman'ların önceki davranışlarını affetmesi ve bağışlaması da Kendi yüksek mağfiretinin ve Rubûbiyetinin şe'nidir.

Kezâ, içkiyi haram kılan âyet öncesinde Müslüman'lar içkinin ne iğrenç bir şey olduğunu da ikrar etmeye başlamışlardı. Meselâ bu dönemde Hazret-i Ömer'in (ra) defalarca, "Yâ Rabbi! İçki hakkında bize açık ve kesin bir beyanda bulun!" diye niyazda bulunması bunun ilk göze çarpan ibretli örneklerindedir. Cahiliye devrinden beri kullandıkları halde, içkinin kötülüğünü yeni fark ediyor oluşları, Müslüman olduktan sonra ruhlarının aydınlanmaya, kalplerinin kemâlât mertebelerinde yükselmeye başladığının göstergesiydi. İçkinin böyle bilfiil kötü olduğu idrâk ve takrir edildikten ve kötülüklerine tanık olunduktan sonradır ki, Cenâb-ı Hak içkiyi yasaklayan âyetleri nazil buyurmuştur.

İçkinin kademe kademe haram kılınması, nehyin algılanması ve yerleşmesinde müessir olmuş; Müslümanlar o cahiliye devri alışkanlığını bir anda bırakmışlar ve Allah'ın emrine derhal boyun eğmişlerdir.

Peygamber Efendimiz (asm) Medîne'ye teşrif ettiklerinde Medîne'de içki içiliyor ve kumar oynanıyordu. Medîneliler Peygamber Efendimiz'e (asm) içkinin hükmünü sordular. Peygamber Efendimiz (asm) de henüz Cenâb-ı Hak'tan bir hüküm gelmediği için sükût buyurdu. O esnada Hazret-i Ömer, "Yâ Rab! İçki hakkında bize açık ve kesin bir beyanda bulun!" diye duâ etti.

Bir süre sonra Cenâb-ı Hak, "Sana içkiyi ve kumarı soruyorlar. De ki: "İkisinde de hem büyük günah, hem de insanlar için bazı faydalar vardır. Günahları faydasından büyüktür."4 âyetini nazil buyurdu. Bundan sonra bir kısım Müslümanlar içkiyi bıraktılar. Ne var ki, âyet kesin bir hüküm içermediğinden, bir kısmı içmeye devam

etti.

Fakat, içki kullananlar arasında hoş olmayan olaylar oluyor; karşılıklı atışmalar, kavga ve gürültüler eksik olmuyordu. Müslümanlardan birisi akşam namazını kıldırırken, kıraati ters mânâ verilebilecek biçimde yanlış okudu.

Cenâb-ı Hak çok geçmeden şu âyeti nâzil buyurdu: “Ey İman edenler! Sarhoş olduğunuz zaman ne söylediğinizi bilinceye kadar, cünüp olduğunuz zaman da eğer yolcu değilseniz, gusledinceye kadar namaza yaklaşmayın.”⁵

Bu âyetin nüzulünden sonra Müslümanlar çoğunlukla içkiyi bıraktılar. Fakat bir kısmı, “Yâ Resûlallah! Biz namaz vakti yaklaşınca içkiyi bırakırız!” dediler ve içmeye devam ettiler. Bu dönemde namazlardan önce Peygamber Efendimiz (asm), “Sarhoş olanlar namaza yaklaşmasın!” diye nidâ ettirirdi.

Buna rağmen, içki kullandıktan sonra sarhoşken namaza gelen Müslüman eksik olmuyordu. Hazret-i Ömer’in (ra) hep duâsı: “Yâ Rabbi! İçki hakkında bize açık ve kesin bir beyanda bulun!” yakarışı idi.

Bir gün bir yemek esnasında içki kullananlar arasında önce atışmalar başladı, sonra yüksek sesle tartışmalar yaşandı, ardından hiç yakışık almayan bir gürültü ve patırtı koptu.

Bu defa Cenâb-ı Hak, içkiyi kesin bir dil ile yasaklayan şu âyeti nazil buyurdu: “Ey İman edenler! İçki, kumar, putlar ve fal okları şüphesiz şeytan işi pisliklerdir. Bunlardan kaçın ki, saadete eresiniz. Şüphesiz şeytan, içki ve kumar yüzünden aranıza düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah’ı anmaktan ve namaz kılmaktan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçersiniz değil mi? Allah’a itaat edin, Peygambere itaat edin, karşı gelmekten çekinin. Eğer yüz çevirirseniz, bilin ki, elçimize düşen ancak tebliğ etmektir.”⁶

Böylece içki bütün Müslümanlara haram kılınmış oluyordu. Peygamber Efendimizin (asm) emriyle bir tellâl, “Haberiniz olsun, içki haram kılınmıştır!” diye Medîne sokaklarında yüksek sesle nidâ etti. Nidâyı ve içkinin haram kılınmasını işiten ve hâlâ içkiyi bırakmamış olan Müslümanlar evlerindeki şarap küplerini derhal sokaklara döktüler. Öyle ki, Medîne sokaklarında günlerce sel gibi şarap aktı.

Bu teşrîden sonra Müslümanlar, “Artık içkiden ve kumardan vazgeçtik Rabbimiz!” dediler. İçki ve kumar böylece tamamıyla Müslümanların hayatlarından rafa kalkmış oldu.

Peygamber Efendimiz (asm) buyurdu ki: “Muhakkak ki Allah içkiye, onu yapana, yapılan yere, onu içene, içirene, taşıyana, taşıtana, satana, satın alana, onun bedelini ve kazancını yiyene lânet etmiştir.”⁷

Peygamber Efendimiz (asm) başka bir hadislerinde de: “Çoğu sarhoş eden şeyin azı da haramdır.”⁸ Buyurmak sûretiyle, hangi şeyin içki sayıldığı konusunda kesin İlâhî sınırı çizmiş bulunmaktadır.

DİPNOTLAR:

- 1- Zümer Sûresi, 39/53.
- 2- Nûr Sûresi, 24/11-20.
- 3- Ahzab Sûresi, 33/59.
4. Bakara Sûresi, 2/219.
5. Nisâ Sûresi, 4/43.
6. Mâide Sûresi, 5/90, 91, 92.
7. Ebû Dâvud, Sünen, 2/292.
8. Ebû Dâvud, Sünen, 2/294.